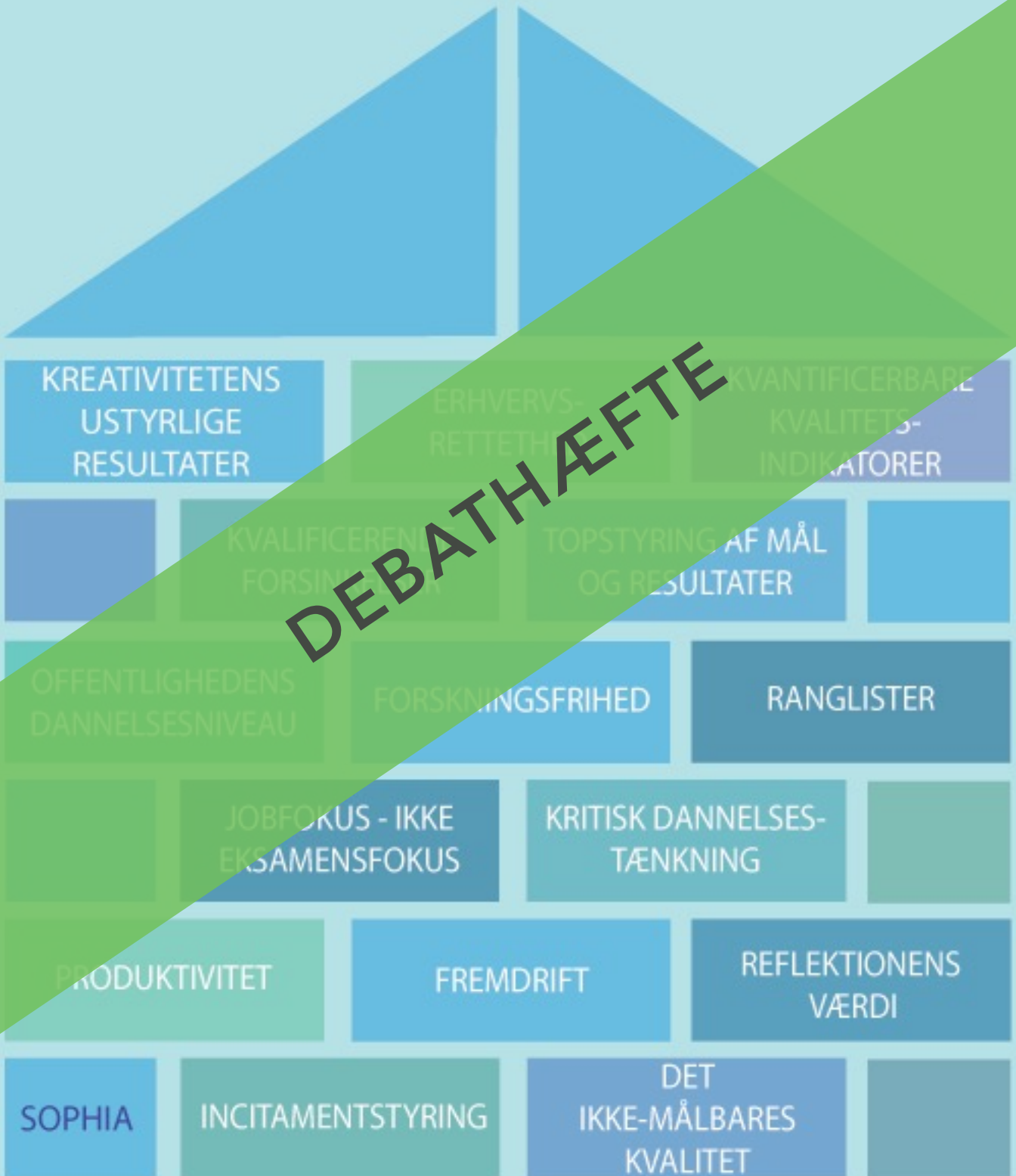


Universitetsverdenen

Om kvalitet i forskning og uddannelse



Universitetsverdenen - Om kvalitet i forskning og uddannelse

DEBATHÆFTE

Copyright: SOPHIA – tænketank for pædagogik og dannelse

1. udgave, 1. oplag, november 2014

Omslag: Marie Holst Andersen

Layout: Stig Skov Mortensen og Birte Holst Andersen

Tryk: Fås kun som pdf udgave (kan downloades fra www.sophia-tt.org)

Redaktion:

Stig Skov Mortensen, cand.pæd.phil., SOPHIA

Per Kjeldsen, cand.pæd.psych., SOPHIA

Dorte Brøchner Jessen, lærer, stud.pæd.phil., SOPHIA

Bidrag fra Dansk Magisterforening ved formand Ingrid Stage

Med kondenseret anvendelse af teksten i bogen *Universitetsverdenen – flerstemmige visioner* og oplæg og gruppediskussioner fra Vartov konferencen den 5. marts 2014 *Universitetsverdenen – om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse*.

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Indledning.....	4
Kommentarer til den aktuelle debat.....	6
Læsevejledning	11
Bidrag fra Dansk Magisterforening	12
SOPHIA's analyse om kvalitet i universitetsverdenen.....	15
Kvalitet for universitetsverdenen selv.....	15
Kvalitet i forskningen	16
Kvalitet i undervisningen.....	17
Kvalitet for samfundet	18
Bilag	20
Gruppeudsagn	20
Manchetter	33
Referencer	37

Forord

Dette debathæfte er opfølgning på SOPHIAs konference *Universitetsverdenen - om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse*. Konferencen lå i forlængelse af SOPHIAs udgivelse af bogen *Universitetsverdenen - flerstemmige visioner*, som med 16 skarpe indlæg opfordrer til debat om de videregående uddannelsers fremtid.

Der er tale om et modspil til et forventeligt neoliberalt økonomistyret oplæg til samme debat fra tidligere uddannelsesminister Morten Østergaards i oktober 2013 nedsatte kvalitetsudvalg med 7 økonomiorienterede eksperter. Læser man kommissoriet og Morten Østergaards indledende bemærkninger (bilag 1) er man ikke i tvivl. Universitets- og professionshøjskoleverdenen er befolket af objekter, der i en positivistisk filosofisk og videnskabsteoretisk ramme skal styres med NPM's og den neoliberale økonomis ensidige konsolideringstænkning, som forudsætter top-down kontrol og resultatstyring. Der er tale om en ensidig konvergent nyttetænkning – det private erhvervslivs behov skal tilgodeses – ikke den enkelte forskers, undervisers og studerendes innovative og divergente kraft.

Man må alvorligt frygte, at der gives opskrifter på en kvalitetsudvikling, hvor kvalitet bliver vurderet som kvantitet med en facitliste for tilpasning til eksisterende nyttedefinerede behov - en vej ad hvilken ingen kommer i front med en fremtidssikret kvalitet.

For SOPHIA har det derfor været magtpåliggende med ovennævnte bog, med konferencen og nu med debathæftet, at henstille - ikke kun til en bredere debat - men også til handling. Nedenstående tekst skulle gerne give ideer til begge muligheder.

Indledning

Når der i kommissoriet direkte spørges til kvalitet, må det ikke lede til en automatreaktion, hvor man insisterer på mere kvalitet. I stedet bør spørgsmålet specifikt stilles sådan, at vi kan diskutere, hvad kvalitet egentlig er. Dette hæfte løsriver sig fra gængse kontrolmekanismer og styringsrationaler og forsøger i stedet at indkredse spørgsmålet om, hvad kvalitet er i forhold til 4 emner: universitetsverdenen selv, forskningen, uddannelsen og samfundet. Herved lægges der op til en bevægelse hen mod en mere humanistisk forståelse af såvel grundlaget for, og udførelsen af, forskning og uddannelse i universitetsverdenen.¹

Vort bidrag er samtidig en udvidelse af det felt, der lægges op til i kommissoriet til Kvalitetsudvalget, hvor formuleringen især drejer sig om kvalitet og relevans set i forhold til uddannelserne. Hvad der dermed implicit underkendes, er forskningens væsentlige sammenhæng, der dels er sikret formelt, idet undervisningen skal være forskningsbaseret, og dels uformelt understøtter den gode uddannelse gennem adgang til tænkning og nye opdagelser. Derfor finder vi det vigtigt også at inkludere forskningsniveauet i en kvalitetsbeskrivelse, der fremdeles bør tage udgangspunkt i samtlige aktører; studerende, forskere, administration og ledelse.

Derudover finder vi det væsentligt at åbne for en diskussion, der ikke alene tilgodeser det sigte, som Kvalitetskommissionen er underlagt, og som påbyder dem at levere “[...] kvantificerbare kvalitets- og relevansindikatorer [...]”² til direkte anvendelse i det politiske reformarbejde. Vi underkender ikke værdien af anvendelighed, men mener, at kvantificerbare indikatorer ikke kan stå alene. Vi må, hvis vi virkelig ønsker at højne kvaliteten, beskrive begrebet med så mange vinkler som muligt. Det har vi forsøgt i vort samlede arbejde.

I øjeblikket ser vi en stærk tendens til at politisere uddannelsesområdet, så også spørgsmål af fx beskæftigelsespolitisk karakter i højere grad søges løst gennem uddannelsessystemet. Dette leder imidlertid til en reduktion af uddannelsens selvstændige værdi, og positionen som tæknings-, oplysnings- og vidensinstitution er under pres fra et syn, der i stigende grad ser universitetsverdenen som en investering, der skal give samfundsøkonomisk afkast og sikre de studerende beskæftigelse.

Dette skifte, hvor uddannelsesinstitutioner går fra at blive anset som kulturelle institutioner til snarere at blive anskuet på linje med konkurrerende virksomheder, kan have den konsekvens, at forsknings- og undervisningsmiljøer splintres og ikke længere giver rum og tid til den frie tænkning, der ikke antager strategisk karakter. Idéen om uddannelse og forskning i verdens vidundere som en kulturel manifestation sy-

¹ Vi anvender i det følgende ‘universitetsverdenen’ som begreb, der dækker alle institutioner, der varetager både videregående uddannelse og forskning. En nærmere analyse af fx forskellen mellem de såkaldte *university colleges* og universiteternes videns-, og dermed indirekte også, kvalitetsbegreb synes frugtbar og væsentlig, men er ikke foretaget her.

² Kommissorium, side 3.

nes afløst af et syn, der udelukkende tilgodeser kvantificerbare parametre som legitime kriterier for kvalitet og relevans.

Med nærværende debathæfte, der er en kondensering af såvel vores udgivne bog, vores afholdte konference samt de udsagn, der fremkom under gruppediskussionerne, ønsker SOPHIA at mane til refleksion og tænkning for derved at fremkomme med dybere kvalitetsdefinitioner end dem, der let kan oversættes til at kunne anvendes i et komparativt, internationalt regneark. Vi vil i stedet åbne for en bredere debat, hvor også kvalitative elementer i langt højere grad indgår i beskrivelsen af universitetsverdenens formål.

Kommentarer til den aktuelle debat

Kvalitetsudvalget offentliggjorde sin første rapport den 3. april under overskriften *Nye Veje*. Her optegnes forskellige modeller for, hvordan det danske videreuddannelsessystem kunne indrettes på baggrund af et ønske om mere *kvalitet*, større *relevans* og bedre *sammenhæng*. Dette har ledt den nye minister for området, Sofie Carsten Nielsen, til at skrive en kronik med titlen, “Ingen må ende som stud.ubrugelig”³, der kan betegnes som hendes politiske udlægning af de muligheder, som Udvalget har beskrevet. Udvalgets rapport ender med at anbefale 4 forhold, omstrukturering af uddannelserne, øget grad af dimensionering, fjerne små fag samt gennemsigtighed i uddannelsesvalget som værende gavnlige for kvaliteten og relevansen af uddannelserne i universitetsverdenen.

Sofie Carsten Nielsen argumenterer i kronikken særligt for dimensionering, omend ikke helt i overensstemmelse med oplægget fra Kvalitetsudvalget, der dels lægger vægt på en høj grad af institutionel frihed og dels skriver, at der (endnu) ikke findes analyser, som giver den fornødne viden i forhold til at foretage en sådan dimensionering.⁴ Derudover henviser Ministeren også til den såkaldte vækstpakke, hvor det allerede er vedtaget, at der skal indføres en større gennemsigtighed. Kommentarer til sidstnævnte forhold findes senere; først vil vi orientere os mod spørgsmålet om dimensionering af uddannelserne.

For det første er det væsentligt at bemærke, at den fremlagte dimensioneringsprofil tilsyneladende er udtænkt udelukkende med det ønske at højne relevansen og dermed de uddannedes ansættelsesgrad. Heroverfor kan man nævne, at der også i nærværende hæfte findes formuleringer, som vil kunne fungere som enten direkte eller indirekte belæg for en dimensionering, men disse er forsøg på at højne kvaliteten. Således kan der være gode grunde til at fastholde uddannelser på en vis størrelse - bare disse grunde har med uddannelsernes kvalitet at gøre. Fx betyder det noget for forskerkontakten, om man er 50 eller 200 studerende. Det er også væsentligt for, hvilken intern kultur og tillid man kan få bygget op. Yderligere er en uddannelses kvalitet også afhængig af forskermiljøets størrelse, så også i den forbindelse kan en vis dimensionering (enten flere eller færre studerende) være hensigtsmæssig. SOPHIA finder det således ikke i sig selv forkert at anvende en vis grad af dimensionering, men vi vil pege på, at en beslutning herom skal (i) være begrundet i kvalitet og (ii) træffes lokalt i videst muligt omfang.

I forhold til Ministerens specifikke ønske om at lade arbejdsløshedstal være bestemmende for dimensioneringen er dette kritiseret fra flere sider, og vi skal derfor blot istemme disse. Derudover må man anføre, at også Kvalitetsudvalget finder en dimensionering som den af ministeren fremlagte meget svær at lave grundet et usikkert, utilstrækkeligt eller helt manglende talmateriale. Slutteligt ønsker vi at notere, at mange tidligere forsøg på dimensionering er endt som rene skrækeksempler, og derfor vil vi mane til be-

³ Udgivet i Politiken den 24. september 2014 og kan læses her: <http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2404638/ingen-unge-maa-ende-som-studubrugelig/>

⁴ Kvalitetsudvalgets første analyserapport, *Nye Veje*, side 76-78.

sindighed og snarere lade det være op til uddannelsesstederne at formulere dimensioneringskrav ud fra betragtninger om kvalitetshensyn.

Dernæst ønsker vi i SOPHIA at knytte et par kritiske kommentarer til den ‘gennemsigtighedspakke’, der blev vedtaget med ‘vækstpakken’ i juni 2014.⁵ Faktisk er også dimensioneringen på baggrund af relevans allerede vedtaget med denne vækstpakke, og man kan derfor undre sig over, hvor megen reel debat der er mulig om disse emner, der til en vis grad allerede er besluttede? Derudover vækker det en del bekymring, at uddannelsespolitiske spørgsmål som dimensionering og uddannelsesvalg lægges sammen med bestemmelser vedrørende realkreditmarkedet og totalvægten for vogntog. Hvad er grunden til, at uddannelsespolitiske spørgsmål bestemmes i en vækstpakke, der landes i Finansministeriet? Ikke alene er rammerne for såvel dimensionering og gennemsigtighed sidestillet med forhold, der intet har at gøre med uddannelse og forskning, men de to elementer er tilsyneladende også allerede vedtagne, hvorfor debatten herom måske slet ikke kan føre til noget? Processen i dette finder vi i SOPHIA meget bekymrende.

Men det er ikke blot formen som gennemsigtigheden er blevet til i, der bekymrer os. Ligeledes er det i vore øjne en meget skidt udvikling, når man antager, at mere information om nogle enkelte udvalgte indikatorer er en god rettesnor for noget så bredt og diffust som et uddannelsesvalg. Kvalitetsudvalget, der anbefaler en systematisk gennemsigtighed, kalder ligefrem tiltaget for ‘forbrugeroplysning’⁶, hvilket dermed lægger op til en (endnu) højere grad af forbrugeriisme også i universitetsverdenen. Men uddannelse er ikke en vare, og en studerende er ikke en forbruger. En studerende har ikke forbrugerrettigheder, og en uddannelse bør ikke reduceres til en let omsættelig genstand, hvis anvendelse leder til samfundsmæssig vækst og høj personlig livsindkomst.

Når man ser nærmere på de 4 nævnte elementer (i) information om ledighed, (ii) erhvervsindkomst, (iii) beskæftigelse og timetal på uddannelsen, samt (iv) studerende og færdiguddannedes vurdering af uddannelsernes kvalitet og relevans for efterfølgende job, så tegner der sig også et billede af ikke alene nogle forføjede informationer, men tillige et meget kritisabelt menneskesyn. Nedenfor gives der en kommentar til hvert af de fire elementer:

(i) Information om ledighed. Som allerede nævnt må man være skeptisk over for muligheden af at levere egentlige sikre ledighedstal på uddannelsesniveau. Selv på institutniveau har det vist sig svært flere steder, og som det for nylig blev påpeget i forhold til Københavns Universitet, vil sådanne tal ofte være flere år gamle. Derudover så synes hverken Kvalitetsudvalget eller Ministeren at have blik for det ikke uvæsentlige spilteoretiske problem, der opstår, idet alle uddannelsessøgende har samme information om ansættelsesgrad (der her antages som et absolut gode) og derfor stilles i det dilemma, der hedder: ‘Skal jeg vælge den uddannelse med lavest ledighed for derved

⁵ Se mere her. Særligt er det punkterne 77-80, der har SOPHIAs interesse.

<http://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2014/07/aftale-om-en-vaekstpakke-2014/~media/Files/Nyheder/Pressemeddelelser/2014/07/Aftale%20om%20en%20vaekstpakke%202014.pdf>

⁶ Kvalitetsudvalgets første analyserapport, *Nye Veje*, side 68.

at stille mig bedst muligt - eller skal jeg netop vælge en anden uddannelse, da de øvrige uddannelsessøgende må formodes også at vælge førstnævnte, hvorefter kampen for jobs vil blive intensiveret. Så selv om man forsøger at udlægge ledighedsinformationen som et objektive begreb, så indvirker alene informationen derom aktivt, men ikke altid hensigtsmæssigt, i uddannelsesvalget.

(ii) Erhvervsindkomst. Det står noget uklart hen, om man skal oplyses om forventet erhvervsindkomst, fordi det er godt i sig selv at få en høj løn, eller fordi det gavner samfundet gennem højere skatteindtægter. Der kunne endda også være tale om et argument, der baserer sig på en præmis, der hedder, at høj løn er lig med høj produktivitet. Alle tre grunde er dog forfejlede. Det er naturligvis ikke godt i sig selv at få en høj løn. En sådan antagelse ville være stærkt eroderende for vores samfundsmodel med relativt lille afstand mellem forskellige indkomstgrupper. Derfor er det også noget bekymrende, at dette punkt er taget med som eksempel på den 'forbrugeroplysning', som de uddannelsessøgende får del i. Såfremt argumentet er, at en høj løn gavner samfundet mere gennem en højere skattebetaling, finder SOPHIA det problematisk i den form, at man derved i høj grad lader uddannelsen og efterfølgende job være midler til statens overlevelse. Dette er en stigende tendens, som vi vil advare kraftigt imod. Slutteligt har vi set med blandt andre Dansk Erhverv og Produktivitetskommissionen, hvordan man kan forudsætte, at høj løn er lig med høj produktivitet. Dette må imidlertid betegnes som uvederhæftigt, idet lønnen ikke alene afspejler en grad af produktivitet, men snarere er et udtryk for historiske og kulturelle forhold. Fx tjener kvinder i samme stilling som mænd stadig ikke det samme, men det er nok alligevel de færreste, der vil påstå, at det er, fordi de er mindre produktive end deres mandlige kollegaer. Derudover er en lang række af samfundets serviceopgaver helt essentielle for samfundets produktion som sådan, men disse grupper, fx pædagoger, modtager ikke nogen høj løn på trods af deres åbenlyse væsentlighed.

(iii) Beskæftigelse og timetal på uddannelsen. Igen er eksemplet desværre ikke beskrevet nærmere, men det må formodes, at man tilsigter, at de uddannelsessøgende i højere grad vælger studie efter hvilket skema, der passer dem bedst. Det kan i og for sig være udmærket at få de uddannelsessøgende til at reflektere over, hvilken undervisningsform og hvilket miljø, der passer dem bedst, men problemet hermed er tofoldigt. For det første er der inden for samme fag ikke den store forskel i antallet af forelæsninger. Forskellen ligger snarere i de markant færre timer, man har på humaniora frem for fx naturvidenskabelige studier eller på mange professionsbacheloruddannelser. Derfor hjælper det ikke så meget, hvis man ønsker fx færre forelæsninger, men gerne vil læse fysik. For det andet er undervisningsformen væsensforskellig, når man går fra at være elev på en ungdomsuddannelse og til at være studerende i universitetsverdenen; eller det bør den i hvert fald være. Og derfor kan man nødvendigvis ikke overføre ens erfaringer fra tidligere. Yderligere bør det bemærkes, at flere timer jo som bekendt ikke er lig med højere kvalitet. I stedet bør man diskutere, hvad kvalitet i det hele taget er på de længerevarende uddannelsesinstitutioner; det er, hvad vi gør med dette hæfte.

(iv) Studerende og færdiguddannedes vurdering af uddannelsernes kvalitet og relevans for efterfølgende job. Denne information er i modsætning til de øvrige båret af subjektive vurderinger, hvilket gør det problematisk at stille op som objektive udtryk. Derudover kan man tvivle på, om alle er i stand til at vurdere relevansen på samme vilkår. Yderligere er det uklart, om (iv) reelt er udtryk for to forskellige kategorier, nemlig uddannelsens kvalitet og uddannelsens relevans, eller om man ser det som ét spørgsmål, uddannelsens kvalitet og relevans for efterfølgende job. Såfremt det er én kategori, så må det undre, at alle uddannelser tilsyneladende skæres over én kam. Der er stor forskel på relevansen i en professionsuddannelse og en akademisk uddannelse. Derudover er der også inden for de akademiske uddannelser stor forskel på en uddannelse, hvor en jobtitel umiddelbart kan fremskrives, fx 'kommunikation', og uddannelser, hvor en jobtitel ikke kan, fx 'filosofi'. Dette forhold siger dog intet om uddannelsernes kvalitet eller om deres relevans for videnskaben, kulturen, samfundet og mennesket. Det siger udelukkende noget om uddannelsernes relevans for arbejdsmarkedet. Og intet af dette afspejles umiddelbart i fremstillingen. Slutteligt kan man også med rette nævne, at i mange hyldede uddannelser, hvor beskæftigelsen er høj - fx jura og medicin - er man jo reelt i en slags jobtræning efter endt uddannelse. Man er således ikke advokat eller læge, når man er færdig som kandidat. Hvis andre virksomheder ville indgå 3-årige jobtræningssamarbejder med humanister, ville de - alt andet lige - også have noget nemmere ved at kunne sikre en lav ledighed.

Samlet må man sige, at denne fremstilling af gennemsigthed synes at pege på en drøm om det perfekte uddannelsesvalg baseret på den rene anskuelse. Denne utopi om det rationelle valg og det økonomiske menneske kan dog langt fra opretholdes selv i helt simple eksempler. Der er mange flere forhold på spil, og markedet er slet, slet ikke en ren og objektiv fremstilling med fuld oplysning. Dette er imidlertid, hvad man prætenderer med ord som 'gennemsigthedspakken', og dermed forsøger man at præge de uddannelsessøgende, så de i højere grad træffer deres beslutninger ud fra nogle udvalgte tal, der ikke alene er yderst usikre, men i flere tilfælde også ligefrem skadelige.

Ikke alene vil vi med dette pege på det stærkt uhensigtsmæssige i at forlede sig på en økonomisk præmie, der ikke kan bære argumentet, men yderligere ønsker vi også at modsætte os det generelle ønske om at se uddannelsessøgende som forbrugere og uddannelsesvalget som et marked. Flere studerende der ser deres uddannelse som et simpelt middel og konstant - med henvisning til 'gennemsigthedspakken's elementer - vil kunne spørge: "what's in it for me?", er ikke, hvad der er brug for, når vi gerne vil højne kvaliteten i universitetsverdenen.

SOPHIA finder således idéen om systematiske informationer stærkt problematisk på det generelle plan, kritiserer bestemte forhold på det specifikke plan og afviser totalt enkelte af de ovenstående eksempler.

Denne indsnævring af debatten er dog ikke helt uventet, idet Kvalitetsudvalget fik som opgave at "[...] komme med forslag til kvantificerbare kvalitets- og relevansindikatorer, der kan fastsætte politiske mål-

sætninger for udviklingen og bruges i den løbende opfølgning på resultaterne af indsatsen.”⁷ I nærværende hæfte vil vore analyser og bidrag snarere pege på nogle forhold ved kvaliteten, der ikke nødvendigvis kan indfanges kvantitativt. Udelukkende at fokusere på det, der kan måles og vejes (eller at forudsætte, at alt kan måles og vejes) er ikke alene videnskabeligt dubiøst, men tillige skadeligt for ikke kun forståelsen, men også udviklingen af kvalitet i universitetsverdenen.

Og med Kvalitetsudvalgets 2. rapport på vej mener SOPHIA, at det er væsentligt at fastholde en bred diskussion, hvorved vi sikrer en rimelig repræsentation og fremstilling af begreber om kvalitet og relevans i universitetsverdenen.

⁷ Kommissorium side 3.

Læsevejledning

Inkluderet i dette hæfte findes, foruden forord, indledning og de ovenstående kommentarer også et bidrag fra Dansk Magisterforening. Heri findes nogle konkrete bud på, hvad kvalitet vil sige; dels for et universitet og dels for en professionshøjskole.

Dernæst følger SOPHIAs samlede analyse, der er struktureret i fire punkter, der i kondenseret form udlægger de pointer, som er fremkommet gennem SOPHIAs arbejde med dels udgivelsen af *Universitetsverdenen – flerstemmige visioner*, konferencen *Universitetsverdenen – om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse* samt ikke mindst udsagnene, der blev formuleret i de efterfølgende diskussionsgrupper. Teksten skal således ses som et forsøg på at samle alle tanker og perspektiver vedrørende kvalitet i universitetsverdenen i én fremstilling. De fire afsnit, 'Kvalitet for universitetsverdenen selv', 'Kvalitet i forskningen', 'Kvalitet i undervisningen' og 'Kvalitet for samfundet' slås alle an af et centralt citat fra kommissoriet, som vi anvender til at understøtte nødvendigheden af netop dette afsnit.

Som bilag har vi vedlagt gruppeudsagnene, der får lov til at stå, som de oprindeligt blev skrevet. Hermed ønsker vi, udover at understøtte den kondenserede del, at give plads til alle stemmer, så også måske oversete pointer træder frem. I det næste afsnit har vi inkluderet manchetter fra oplægsholderne på konferencen såvel som en beskrivelse af bogen og dens forfattere.

Slutteligt har vi som referencer vedlagt kommissoriet for Udvalg for kvalitet og relevans i de videregående uddannelser samt deres første analyserapport *Nye veje*.

Bidrag fra Dansk Magisterforening

Fra kvalitetskontrol til kvalitetssikring

DM (Dansk Magisterforening) er den faglige organisation, der bredest repræsenterer undervisere på universiteterne og professionshøjskolerne, og har derfor også en holdning til kvalitet i de videregående uddannelser.

DM vil væk fra et ensidigt fokus på outputstyring og henimod en anerkendelse af, at uddannelseskvalitet skabes i samspillet mellem kvalificerede undervisere og motiverede og engagerede studerende.

Selvom der er overordnede fællestræk for uddannelseskvaliteten på de videregående uddannelser, så skal der være respekt om de forskellige uddannelsers særtræk, der hænger sammen med deres forskellige sigte, karakter og fagområde. Der findes derfor heller ikke én kvalitetsmodel, der passer på alle uddannelserne på universiteterne.

Uddannelseskvalitet er også et europæisk anliggende

Debatten om uddannelseskvalitet er ikke begrænset til Danmark, men er et fælles europæisk anliggende, hvorfor DM vil åbne op for en fælles europæisk underviserholdning til uddannelseskvalitet, snarere end at argumentere for en særskilt dansk tilgang.

Underviser- og universitetsorganisationerne i Education International konkluderer, at diskursen i Europa har bevæget sig bort fra fokus på "Quality Assessment" til "Quality Assurance", det vil sige fra evaluering og kvalitetskontrol til kvalitetssikring.

De europæiske uddannelsesorganisationer er enige om at betragte uddannelse som en ret for det enkelte individ til at udvikle sine evner, så langt de rækker, uafhængig af privatøkonomi. Denne ret er væsentlig for at gøre det muligt for veluddannede borgere at være aktive og kritiske medlemmer af samfundet og yde deres bidrag til demokratiets udvikling.

Uddannelse er ikke blot et middel til udvikling af samfundets økonomi og konkurrenceevne. I et moderne videnssamfund må videregående uddannelser finde en balance mellem en mission om kritisk tænkning, intellektuel udvikling og arbejdsmarkedets behov.

Følgende kriterier er ifølge Education International vigtige for at nå frem til en sådan balance:

- Samspil mellem kvalificerede undervisere og motiverede og engagerede studerende.
- Ordentlige arbejdsvilkår for underviserne er nødvendigt for at tiltrække og fastholde velkvalificerede undervisere.

- Ledelserne skal sikre rammer for kvalitetssikring, men uddannelseskvalitet skabes i undervisningen og forudsætter et professionelt råderum.
- Kvalitetssikring skal bygge på kollegial støtte.
- Kvalitetssikring skal involvere både undervisere og studerende gennem hele processen og skal være transparent.
- Der skal tages hensyn til forberedelse, evaluering og teamsamarbejde ved kvalitetssikring.
- Nødvendig tid til og prioritering af professionel udvikling af kompetencer, herunder en tæt forbindelse mellem undervisning og forskning.

DM har aktivt bidraget til Education International's kriterier og vil supplere dem med et par punkter, for at sikre uddannelseskvaliteten på universiteterne. Uddannelserne skal ud over faglig indsigt også medvirke til de studerendes dannelse: at støtte deres udvikling som selvstændigt tænkende, kritiske individer og styrke deres kompetencer til at gå i dybden med et emne.

Uddannelseskvalitet på universiteter og professionshøjskoler

Det er helt centralt for undervisernes kvalitetsbegreb, at undervisning fokuserer på inddragelse af de studerende og deres aktivitet. Måleparametre må ikke komme til at stå i vejen for dette fokus. Det står ligeledes centralt at kvalitetssikring skal være dynamisk med fokus på kvalitetsudvikling. Endelig er en forudsætning for kvalitetsudvikling, at institutionerne gives ordentlige vilkår for at drive uddannelse, at underviserne har ordentlige arbejdsvilkår, og at de studerende har ordentlige studievilkår.

Der skal være en bred opbakning til at værdsætte undervisningsdelen i hele den universitære struktur. Det skal også afspejle sig i universiteternes ansættelsespolitik, der skal lade undervisningskompetencer indgå i vurderingen på lige fod med forskning. De faglige bedømmelsesudvalg skal også udtale sig om ansørgernes undervisningskompetencer. Udvikling af undervisningskompetencer skal prioriteres ressourcemæssigt gennem midler til fortsat kompetenceudvikling af underviserne og gennem et krav om, at alle professorer og lektorer skal tage undervisningstimer med de studerende.

DM's forslag til indikatorer for uddannelseskvalitet på universiteterne:

- Uddannelsen indeholder en klar kobling til fagområdets forskning og videnskabelige metoder.
- Studerende får kvalificeret vejledning og feedback på deres studieprodukter. Det vil sige, at vejledning indeholder drøftelser, refleksion og dialog.
- Uddannelserne skal være på et internationale niveau, og deres anvendelighed skal have et bredt samfunds- og arbejdsmarkedssigte.
- Undervisningen bygger på løbende kompetenceudvikling, og der bør derfor opstilles mål for antal undervisere på sådanne forløb i udviklingskontrakterne.

Professionshøjskolerne skal uddanne de studerende til at blive dygtige professionsudøvere, der udvikler autencitet, autoritet og kritisk sans i forhold til både praksis og teori. Det kræver, undervisningen baserer

sig på professionsforskning, og at der er tid til, at underviserne kan forberede undervisningen, og ikke blot overtage undervisning, forberedt af andre.

DM's forslag til indikatorer for uddannelseskvalitet på professionsuddannelserne

Indikatorer på uddannelseskvalitet på professionshøjskolerne:

- Uddannelsen indeholder en klar kobling mellem studie og praksis – herunder praktik.
- Studerende får kvalificeret vejledning og feedback på deres studieprodukter. Det vil sige, at vejledning indeholder drøftelser, refleksion og dialog.
- Undervisningen er præget af en kritisk dialog.
- Undervisningen bygger på løbende kompetenceudvikling og forberedelse til den konkrete undervisningssituation, og der bør derfor opstilles mål for antal undervisere på sådanne forløb i udviklingskontrakterne.

Ingrid Stage

Formand

Dansk Magisterforening

SOPHIAs analyse om kvalitet i universitetsverdenen

Kvalitet for universitetsverdenen selv

“De videregående uddannelser skal have højere kvalitet, så alle studerende udfordres til at nå deres højeste potentiale.”

Det måske mest centrale argument for Kvalitetsudvalgets arbejde er denne sætning, der ligger i tråd med formuleringer omkring folkeskolens formål. Dertil ønsker vi i SOPHIA at brede debatten ud og vise flere niveauer af kvalitet.

Når universitetsverdenens kvalitet skal beskrives kan det være gavnligt at kigge på to niveauer; den interne og den eksterne kvalitet. Den interne kvalitet knytter sig an til spørgsmål vedrørende, hvilken kvalitet universitetsverdenen har i, og for, sig selv. Den eksterne kvalitet handler om universitetsverdenens kvalitet set i forhold til samfundet - forstået både som civilsamfund og som erhvervsliv. Dette afsnit vil fokusere på førstnævnte.

Kvaliteten i universitetsverdenen bygger på en undringskultur, hvor videnskaben varetages uden nødvendigvis at blive anvendelig. Videnskaben bør derfor ses som en ikke-afsluttet undersøgelse, hvorfor basismidlerne skal prioriteres højest, og hverken institutioner eller forskere bør bedømmes på deres evne til at sælge sig selv til eksterne fonde.

Universitetsverdenen bør sikre muligheden for omvejen i såvel forskningen som uddannelsen, hvilket igen peger på en organisering, der i langt mindre grad tilgodeser det hurtige, men i stedet det gode resultat. Således skal der heller ikke være incitamentet til at lade ikke-kvalificerede studerende bestå for derved at skaffe penge til instituttet.

Universitetsverdenens centrale modus er den skabende tænkning. Ikke som innovation og beregnende anvendelse, men som intellektuel søgning efter visdom. Derfor er det bydende nødvendigt, at man ikke reducerer tænkningen og fagets selvrefleksion til et lille kursus i videnskabsteori; tværtimod skal det være en integreret del af ethvert studie.

Mangfoldigheden i universitetsverdenen bør sikres gennem ansatte, der lever og virker i et rigt facetteret akademisk liv. Dette sikres bedst gennem tillidsfuld opfordring og sikring af udbredte frihedsgrader i ansættelsen. Men det kræver tillige, at videnskabeligt personale ikke overbebyrdes administrative opgaver som fx timetælleri og dokumentation. Derudover kræver det en stor rummelighed i forhold til kritik og ytringer.

Ledelseskvaliteten findes i den åbne, inkluderende struktur, der på demokratisk vis fungerer gennemsigtigt og uden mange mellemlag. Ansatte og studerende skal anses som havende værdi i sig selv for igen at understøtte en reel *bottom-up* tilgang. Der føres flere steder en managementkultur, hvilket er i direkte modstrid med god forskerkultur. Derfor bør ledelsesformen tillige ændres til fordel for en, der er mere humanistisk-demokratisk funderet.

I forhold til talentsikringen og den gode, eller ligefrem fremragende, kvalitet så er det ærgerligt, at man har indarbejdet en ny karakterskala. For det første foreskriver formen, at man 'leder efter fejl', hvilket implicit bygger på en forudsætning om, at der findes en korrekt viden, som den studerende så har ramt mere eller mindre, og yderligere undergraver udeladelsen af en særlig karakter muligheden for påskønnelsen af det exceptionelle. Derfor bør der arbejdes på en alternativ form, hvor man kan sikre muligheden for tildelingen af ekstra udmærkelse.

Kvalitet i forskningen

“[...] udvalg, der skal give anbefalinger til at forbedre de videregåendes uddannelsers kvalitet og relevans i forhold til arbejdsmarkedet og skabe et solidt grundlag for at sikre den bedst uddannede generation nogensinde.”

Forskning nævnes ikke som selvstændigt element, men i SOPHIA finder vi det vigtigt at også kvaliteten i forskningen diskuteres, da uddannelse og forskning ikke bør skilles ad i universitetsverdenen.

At være forsker vil ofte kræve et engagement, der vender op og ned på normale arbejdsrytmer. Dette understøtter tanken om forskeren som en, der har sandhedssøgningen som sit virke, og for hvem kaldet vejer tungere end selve lønarbejdet. Arbejdstiden bør derfor ikke 'normaliseres', men indrettes med stor fleksibilitet og tillid.

Forskningsfællesskabet kan være et hårdt miljø, idet det dels pålægger hver enkelt at leve op til en række strenge kriterier som stringens, akribi samt argumentbaseret og dels er baseret på en rimelig konkurrence om anerkendelse i søgningen efter sandhed. Men forskningsfællesskabet er også præget af en høj grad af samarbejde og møder på tværs af fag, institutter, lande og kulturer. Denne dialogiske, kritiske fremgangsmåde er – om end omstændelig – netop udtryk for kvalitet.

For at tilgodese forskernes muligheder for at levere god og solid forskning, der baseres på nysgerrighed, bør de fysiske og organisatoriske rammer i langt højere grad defineres af forskerne selv. Mange uddannelsesinstitutioner har i de senere år været udsat for massive omorganiseringsprocesser, hvilket har ført til en svaghed i forhold til sikringen af gode, stabile arbejdsmiljøer for de ansatte.

Et godt forskningsmiljø kræver tid, rum, ressourcer og stabilitet. Således bør forskningsprogrammer og lignende have rimelige udfoldelsesrammer i forhold til fx geografisk placering. For at visionen om interdisciplinaritet skal kunne indfries, er det vigtigt først at skabe god disciplinær kerneforskning. Blandt andet derfor bør universitetsverdenen i højere grad bevæge sig mod fastansættelser i stedet for deltidsansættelser. Det gavner forskningens kvalitet, at den sikres i stabile miljøer.

Forskningsfrihed er et helt centralt begreb i forbindelse med sikringen af høj kvalitet i forskningen. Rigtig mange væsentlige indsigter opstår ikke gennem en planlagt, strategisk proces, men gennem en frihed til at undersøge ved hjælp af den nysgerrighed, der i sidste ende driver forskningen frem. Hvis forskningen skal bibeholde sin nysgerrighedslicens, må den derfor skærmes fra ydre forventninger og krav om relevans.

Det er dog ikke forskningsfrihed, der handler om friheden til ikke at udrette noget eller friheden til at forske i andre discipliner, men tværtimod friheden til at kunne stille åbne, frie og undrende spørgsmål til den verden, der omgiver os. Publikationsformen, metoden og emnet er væsentlige områder, hvor der bør herske en udbredt og dyb forskningsfrihed.

Kvalitet i undervisningen

“[...] forslag til kvantificerbare kvalitets- og relevansindikatorer, der kan fastsætte politiske målsætninger for udviklingen og bruges i den løbende opfølgning på resultaterne af indsatsen.”

Der findes utallige forhold, som enten gavner eller står i vejen for høj kvalitet, men som ikke er kvantificerbare. Således indsnævrer kommissoriet det felt, som debatten føres på. Det ønsker vi i SOPHIA at gøre op med.

Kvaliteten i uddannelserne er flere steder under pres. I det følgende vil vi dog hovedsagligt pege på begreber, der kan vise en alternativ vej; en vej, der vil højne kvaliteten for de studerende såvel som for de ansatte.

Tidens ensprothed og undervisernes arbejdspress fordrer netop ikke en undervisning, der tager udgangspunkt i engageret søgen efter viden, men vil snarere føre til en kompetencejagt og billigørelse. Fremdrift, normeret tid og outputmaksimering er ikke befordrende for en god og levende forbindelse mellem forskning og uddannelse.

Kvalitet i uddannelse stammer i stedet fra en søgen efter viden, der oftere vil befinde sig på omvejen end i opfyldelsen af de prædefinerede læringsmål. Kvaliteten skal netop findes i den beruselse, der kan opstå i mødet mellem studerende, forsker og stoffet. Fortsætter tendensen med indsnævring af studieordningernes kompetence- og læringsmål, undsiger man dette helt centrale element og gør desværre også de studerende til konsumenter af et uddannelsesudvalg, hvis udfald de forventer at kunne udregne på forhånd.

For samfundet er der store gevinster gemt i videregående uddannelser med høj kvalitet. Og med det øgede optag de sidste 50 år følger der tilmed en udvidet demokratisk forpligtelse over for de mange. Derfor må et centralt spørgsmål være, hvordan det at lære om fornuftens væsen kan blive en integreret del af ethvert studium.

Uddannelseskulturen ændrer sig i disse år og desværre ikke kun for det bedre. Når man skal vende sådan en udvikling, må man kigge på i hvert fald tre faktorer; underviserne, de studerende og undervisningens rammer. At underviserne er ramt af en arbejdsbyrde, som gør det svært at levere en levende forbindelse til spændende forskning, er åbenlyst, men der mangler også enkelte gange didaktisk overskud til helt basalt at planlægge et undervisningsforløb, så det ikke bare bliver gennemgang af det allerede læste.

Studiekredse, debatarrangementer, seminarer med fremlæggelser og kritik samt et sundt fagligt cafémiljø er alle helt essentielle dele af en god uddannelse. Det er således ikke kun ECTS-point udløsende elementer, der skal keres om. Faglige miljøer med tidsskrifter, foreninger, foredrag og levende debat er ligeledes meget væsentlige dele af et godt studium.

For at sikre et godt studiemiljø er det nødvendigt at underbygge studenterdrevne initiativer såvel direkte som indirekte. Mange studerende ønsker på forskellig vis at bidrage til studiemiljøet på studiet, og dette bør understøttes. Fx bør det være enkelt at søge om midler på såvel fag- som institutniveau. Derudover bør der på alle studier sikres en god og nem kommunikationsform internt mellem de studerende, ligesom de studerende bør have adgang til institutionens faciliteter som undervisnings- og konferencelokaler. Nem adgang er konstituerende for et levende studieliv efter undervisningen.

Kvalitet for samfundet

“Sikring af uddannelsesforløb, der gør de studerende *klar til arbejdsmarkedet*.”

“Større og mere systematisk åbenhed om uddannelsernes resultater, herunder deres ’evner’ til at få dimittenderne i *relevant beskæftigelse* efterfølgende.”

“Forbedring af det samfundsøkonomiske *afkast* af videregående uddannelser.”

Med disse tre sentenser gøres det klart, at værdien af universitetsverdenen først og fremmest (hvis ikke endda udelukkende) regnes som værende af økonomisk karakter. Derudover vises det tydeligt, hvordan kommissoriet ikke skal vurdere uddannelsernes kvalitet i sig selv, men snarere deres effekt i forhold til beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Universitetsverdenen bibringer dog samfundet langt mere værdi end det, der kan opregnes i kroner og øre.

Det eksterne perspektiv, når universitetsverdenens kvalitet skal vurderes, er samfundets. Hvilke forhold bidrager universitetsverdenen med både i forhold til det civile, det politiske og til erhvervslivet⁸, kan være parametre, som yderligere kan være medvirkende til vurderingen af kvaliteten.

Universitetsverdenens kvalitet peger på to perspektiver, der til tider viser sig som modsatrettede krav. I forholdet til staten og (erhvervs-)markedet vil der typisk vise sig et standardiseringskrav som kvalitetsmarkør, mens der i forholdet til det civile samfund og kulturen som sådan snarere vil være kvalitet at finde i en kritisk tænkende mangfoldighed.

Den kritisk tænkende mangfoldighed er en forsinkelses- og kvalificeringsmekanisme i samfundet. Idet flere vil blive dannet til en kritisk stillingtagen, vil der givetvis foregå en forsinkelse i enkelte processer da disse - og deres konsekvenser - kræver længere tids deliberation, førend de kan bedømmes. Dette må dog være at anse som et demokratisk gode.

Det er den brede forståelse af begrebet 'offentlighed', som universitetsverdenen forsøger at kvalificere. Gennem debat, formidling, undervisning og deltagelse vil kvaliteten vise sig - ikke forstået som *key performance indicators*, men som demokratisk, kritisk bevidsthed.

Fremtidens forventede udfordringer som fx klimaproblemer, massive flygtningestrømme og overbefolkning er forhold som kalder på kulturelle løsninger, som kun synes mulige gennem en langt stærkere kritisk dannet offentlighed. Forskning i miljøtilpasningsteknikker giver naturligvis god mening, men uden tillige at arbejde med spørgsmål om kulturel dannelse vil man kun opnå en delvis løsning på fremtidens kriser.

Således også med universitetsverdenens forhold til erhvervslivet; hvis man anskuer uddannelserne som snævert rettede mod en række erhvervskompetencer, vil man miste muligheden for at se, at mange af de kompetencer, som virksomheder, stat og kommune har brug for, netop rækker ud over det, som simpelt kan defineres. Universitetsverdenen har en enestående position i forhold til at tænke frit i forhold til fremtiden, og netop dén evne og position bliver vigtig, når samfundets strukturer brydes op.

Kvaliteten i universitetsverdenen kan således ikke reduceres til at handle om en relevans for et arbejdsmarked, men i stedet forholde sig til den frie tænkning og vekselvirkning med det omkringliggende samfund. Heri ligger nøglen til såvel kvalitative uddannelser som kvalitativ forskning.

⁸ Her er det naturligvis klart, at der vil være en diskrepans mellem professionsbacheloruddannelser og akademiske uddannelser. Ikke alene uddannelsernes udformning, men formodentlig tillige de studerendes motivation er på professionshøjskolerne langt mere rettet direkte mod varetagelsen af en særlig jobfunktion. Men som nævnt er denne skelnen desværre ikke en, vi kan foretage os her. Således er det følgende udtryk for mere overordnede tanker om uddannelser og deres sammenhæng med samfundet som sådan.

Bilag

Gruppeudsagn

Nedenfor er samlet alle gruppeudsagn, der fremkom i gruppediskussionerne efter konferencen den 5. marts 2014 “Universitetsverdenen – om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse.”

Gruppe 1

Grundtvig: Dannelse

Hvem aflægger regnskab? Den hierarkiske fordeling

Styre forskningen

Kritik af ledelses gangen: Sød, men sidder og fordeler i forhold til, hvilken viden der er penge i.
Intellektuel autoritet à tjen penge på viden

(det var bare en lille for diskussion)

Introduktion til den angelsaksiske sprogtradition
Viden ”alt starter og slutter med viden”

Sprog kan være adgangsgivende (forståelse af grundlæggende begreber fx ’Bildung’, og dets historiske forankringer)

Sproget skal være en del af uni.

Problem: at engelske er det eneste sprog, som er en legitim form på uni

De studerende (uni som en pølsefabrik)

Man skal samle sprogene op – det lille lands store opgave

Diskussion om vesten:

Det vestlige har mange aspekter

Sproget kan åbne døre

Der er erkendelsestab forbundet med den politiske dagsorden

”dyrke skrivningen” – Som SNL snakkede om
giver også en samfunds kvalitet
viden bliver relevant i argumentationen

Filosofiens fægtekamp
Bedre universiteter

Uni afspejler samf. à fragmentere nutiden så samf kan reproducere sig i nye former.

Gruppe 2

Udgangspunktet for diskussionen i gruppen var i højere grad den enkeltes umiddelbare tanker efter dagens oplæg end det var SOPHIAs diskussionsoplæg.

Problematikker ang. universitetsmedarbejdernes grundvilkår rejses.
Der skal i højere grad kobles fornuft til de her styringsmekanismer.

Der stilles spørgsmålstegn ved forskernes arbejdsvilkår.

De er underlagt vanskelige arbejdsvilkår. 2/3 af forskernes arbejdstid bruges på undervisning, hvilket - samtidig med at den skal legitimeres i BFI-point - presser forskningen. Dette ødelægger forskerens selvopfattelse, da fokus fjernes fra forskningen.

Undervisernes arbejdspress resulterer ofte i en ensporet/uinteressant undervisning fra undervisernes side, hvilket går ud over de studerende, der har sværere ved at komme ud med noget nyt. – Præsentationen af stoffet har stor betydning for de studerendes udbytte. Det kan samtidigt være et problem at underviserne ikke er didaktisk dygtige nok.

Det er et problem at nogle studerende nogle steder ikke behøver at komme til undervisningen da den bare er en gentagelse af det læste. Det er afgørende at underviserne er dygtige til at planlægge hele undervisningsforløbet. For nogle studerende kan de læse op til eksamen.

Samtidigt bliver der ikke stillet krav til de studerende i samme grad som tidligere.

Mange studerende har ikke taget stilling til hvorfor de egentlig tager en uddannelse og hvad de vil bruge den til og ved ikke hvad de går ind til når de starter. De har f.eks. ikke en klar forståelse for hvad det vil sige at læse en tekst. Mange dropper ud fordi de ikke ved hvad det vil sige at lære.

Mao. Er der et for stort spring fra undervisningsformen i gymnasiet til universitetet, hvor man som studerende ikke er klar til at tage så høj grad af ansvar for sin egne studierutiner.

De krav der stilles til den studerende - fra politisk side - er, at de skal paces igennem uddannelsen.

Stigningen i optaget på universitetet påvirker også undervisningen. Alle render stærkere og stærkere, hvilket i høj grad bunder i den store stigning i optaget og som har presset universiteterne i høj grad.

Universitet står ved et vadested, fordi det handler om selvinitieret læring. Vs. mere planlagt undervisning.

Vi skal videre end diskussionen om at de studerende er dumme og dovne, og at underviserne er for dårlige. I stedet bør universitetssektoren som samlet sektor begrave ”stridsøksen” og komme med en samlet udmelding.

De studerende burde kunne få mere ud af en bachelorgrad, men problemet er, at der ikke er en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet på bachelorer.

’Overuddannelse’ blev diskuteret: Djøf’ere udfører ofte et arbejde, de er overkvalificeret til, hvorfor det vil give mening dels at skabe et arbejdsmarked for bachelorer dels at stille større krav til kandidaterne.

Dem der har taget en humanistisk uddannelse føler sig trykket og talt ned til, som om deres uddannelse ikke er arbejdsmarkedsrelevant.

Viden er blevet kvantificeret frem for at være en dannelsesproces.

Produktivitetskomiteen opfordrer den studerende til at vælge med pengepungen. Dette står i kontrast til den enkelte hidtidige uddannelse, som for mange har været præget af at skulle vælge ud fra sin lyst og interesse.

Søren Willert har en opfattelse af at man som underviser bør bruge halv tid på undervisning, halv tid på forskning/praksis. Han har brugt de studerende som en del af forskningen på en måde han kalder ’Undervisningsbaseret forskning og forskningsbaseret undervisning’. Halv af hver. Han har brugt undervisningen til at forske i.

Der er vidt forskellige kulturer på de enkelte universiteter

Et ønske fra undervisere på Ålborg universitet: Den oprindelige RUC model hvor der er tid til at komme ud i praksis og hvor underviseren følger et hold, men i praksis er det en mere fragmenteret undervisning. RUC modellen er efterspurgt men den kan ikke af forsk. Årsager bl.a. effektivisering begrænset til bare at være undervisning/vejledning i en langt højere.

Der er kun få kandidater til lektorater og professorater, da det tager lang tid at uddanne dem.

Kunne det tænkes at en væsentlig del de problemer de studerende oplever i forhold til at vælge studieretning og finde et engagement i studiet på universitetet grundlæggende bundet i den foregående dannelse/uddannelse helt ned fra vuggestue/børnehaveniveau og frem?

Altså at hele dannelses- og uddannelsessektoren bør tænkes som en mere sammenhængende enhed?

Gruppe 3+4 fusioneret

Fælles tema: Der er en tendens til, at der er et fokus på kompetencer blandt studerende fremfor andre begreber – viden, fordybelse etc. 'presset' kommer ikke kun ovenfra, men også nedefra. Hardt og Negri, siger at imperiet kommer fra et 'ikke-sted'. Det handler ikke om at finde syndebukke eller kappe hovedet af kongen, men at formulere et opdrag, der stemmer overens med samtidens udfordringer, men heller ikke forherliger dannelsesidealet/Humboldt eller NPM-regimet. The third way? Det er også lidt søgt.

Har universitetet en rolle, eller har det flere? Det tjener multiple formål på samme tid: vigtig reserve økonomisk, men det behøver ikke være på bekostning af tidligere tiders ideal.

Der er forskel på at sige, at universitetet har en idé eller har et (for)mål. Mål afprøves – det gør idéer ikke nødvendigvis. Denne skelnen er det afgørende at have for øje, når vi tænker universitetet fremover.

Det er et spørgsmål, om man skal/kan formulere et vokabular til at italesætte det humanistiske og dannelsesorienterede i forhold til økonomismen.

Kan en ændring i universitetets idé være på økonomismens principper, eller skal den opponere mod den logik, og derfor være mere revolutionær?

Det må kunne lade sig gøre, at tænke et tænkende, kritisk og dannelsesorienteret universitet, kan synges sammen med employability for studerende og 'effektivitet/nytte' hos VIP

Alternativt handler det om at sige 'nej' nogle gange.

Problemet med bare at sige 'nej' handler om er, at det også kan være markedslogikken/økonomismen der ligger til grund for det. Fx var mange studerendes bevæggrunde for at opponere mod fremdriftsreformen, at de ikke kunne have studiejob, og derfor ikke være attraktive for arbejdsmarkedet

Gruppe 5

- Der er mest fokus på kompetencer til det første job, vi bliver nød til at tænke langsigtet, og det er det vi kan bruge universiteterne til.
- Vi skal ikke se på før og efter, men mens man studerer.
- For stort fokus på human kapitaler, der er mange andre kapitaler.
- De studerende har ændret sig, de er ikke så begejstrede som før. De bliver presset på at skulle levere.
- Dialogen med de studerende er vanskelig, da den elektroniske feedback, eleverne får sendt ud, ikke har høj grad af respons til underviserne.
- Evalueringsspørgsmålene bør laves af de studerende og ikke til de studerende.
- De studerende skal have mere indflydelse på deres studie.
- mere feedback fra underviserne. Forelæsninger skal ikke stå alene, ofte kommer kvaliteten og de gode diskussioner ved vejledningen, hvor der er tid til at gå i dybden.
- På RUC var der indtil 2006 nogle gode diskussioner om hvad vi vil. Nu diskuterer vi hvad vi skal. Mere rum og frihed til selv at diskuterer hvad vi gerne vil.
- De studerende er optaget af hvor meget der skal til, karakterer...og for nogen svinder lysten til at læring.
- En forfejlet tankegang at vi vurderer ud fra karakterer. Man kan sagtens være en engageret studerende selvom man får 02.
- Mere tillid til underviserne og til eleverne. Kontraktbundede.
- Dialog med arbejdsmarkedet. Kvalitet bliver diskuteret snævert ud fra employabilitet. der er behov for et bredere kvalitetsbegreb. Vi kan ikke sige i fremtiden hvad der har relevans .
- I stedet for at diskuterer udbud og efterspørgsel i uddannelserne så åbne op for de uddannelser vi allerede har. Åbne op for det brede samfund, arbejdsmarkedet.
- Hæve kvaliteten på uddannelser i stedet for at lave om og nedlægge uddannelser.
- Mere dialog med industrien, så de ikke har definitionsmagten på hvilke kompetencer og hvilken viden uddannelserne skal orientere sig i mod.
- Et nyt relevans begreb, vi skal være konkrete om hvad det er vi kan...at være innovative , kritiske, danne samfundsborgere.

- Vi er for lidt optaget af vores baggrund og bagland. Kvalitet er relevans i dag , hvad der kan sælges. Og det er ikke i orden. Et uddannelsessted er et mødested, de steder hvor vi kører af sporet er når det bliver "hvad får jeg ud af det?". Men hvordan bliver det så et mødested?
- Kompetencer kan også udvikles på arbejdsmarkedet i stedet for at de studerende bliver skræddersyet til et bestemt job.
- Jeg er enig i at universitetet skal være et mødested, men tests ødelægger nærværet.
- Et mødested hvor alle er aktive. Det er noget vi skal kæmpe for! Hvor er den personlige udvikling? Hvor er samfundsborgeren? Det er helt forkert at man sammenstillter ambitioner og udvikling
- Vi skal tilegne os så mange kompetencer som muligt. Vi skal have flere øvelsestimer, flere læsepladser, jeg har ikke noget i mod mål og tal, at der undersøges hvor mange der sidder...

- Jeg vil gerne have nogle mål og kvalitetskriterier.
- Jeg oplever at de studerende bliver glade når man har ambitioner på deres vegne.
- Universitet og vores selvforståelse skal rystes, derfor er der brug for folkeskolen, gymnasiet...Så vi ikke bliver for magelige.
- Skråt kommissoriet, det er helt forkert! Vi skal væk fra konsensustanken når vi er i konflikt!

Gruppe 6

Ud fra personlig erfaring er det en svær proces at være arbejdssøgende som cand. Pæd. Der er få stillinger der direkte er skræddersyet til cand. Pæd. uddannelsen, og konkurrencen er stor så derfor bevæger man sig mere og mere væk fra kernekompetencerne. Det kunne have været godt med noget samarbejde med omverdenen i løbet af studiet, så man ikke står alene efter endt uddannelse.

”Jeg ved godt hvad jeg skal gøre når jeg kommer ud, jeg skal bare have chancen.”

Akademikerproletariatet

Stor forskel på de forskellige fakulteter, fx humaniora og det naturvidenskabelige, og deres kobling til erhvervslivet.

Det er en stor udfordring for professionsudannede at omstille sig til det akademiske. Det praktiske i f t det teoretiske.

Er det en kan opgave eller en skal opgave – om læring og relevans – og instrumentalisering af viden

Det er ikke et spørgsmål at være praktisk eller akademisk orienteret, men at kunne lade de to ting spille sammen.

Når det er forskere de har at gøre med, kan de ikke være sikker på at de får det resultat de ønsker. Der kan være afstand mellem det som opgaven lægger op til og det som forskningen kan konkludere.

Almen dannelse

Relevans – træt af den italesættelse af teori og praksis i den almene debat. Man overfokuserer på den problematik. Man har jo nogle analytiske evner og kan tilpasse sig nye områder. Fx under sygeplejerskeuddannelsen, hvor man siger at det er relevant at kunne lægge forbindinger. Man laver nogle kategorier hvor det rigtige levede liv opstilles som levet udenfor uddannelsesområderne.

Hvornår er det forskning og hvornår er det ikke? Den viden som man producerer skal bringes i spil med resten af samfundet. Også selvom den viden er ilde hørt.

Man vil gerne ændre på ledernes ledelsrum så de kan køre mere strategisk ledelse. Kan vil gerne ændre på medarbejderne fra at være privatpraktiserende undervisere, til at indgå i teams, hvor der kan sættes strategisk ledelsesstruktur ind.

Tværfaglig videnscenter

Der er mange agenter indover

Man kanalisere mange midler over til strategisk ledelsesopgaver

Universiteterne og professionshøjskolerne er to vidt forskellige områder

Universiteterne skal have mere praksis og mere studievejledning i løbet af hele studieforløbet. For at tone sin uddannelse i en bestemt retning. Tilknytning til praksis. Fx opgaver man kan løse i foreningsregi, kommunalt osv. Hvor man kan bruge sin akademiske teorier.

Ovenstående er en god ting i forhold til den viden som den studerende skal have, men det er farligt at skulle tvinge det ned over alle studerende og alle grupper.

Det er måske irrelevant hvis man skal skrive en PHD

Det er ikke det samme som at slække på kvaliteten.

Kommissoriet beskriver en kur, men hvad er sygdommen?

Kvantitative målepinde er baggrunden for Kommissoriets arbejde.

Viden skabes i sammenhæng.

Det handler om at mødes, arbejde sammen og udvikle viden.

Hvilke vidensformer diskuterer man og hvilke evalueringskriterier har man på dem. Fx PISA-målinger om skolerne eller Frascati der drejer sig om professionshøjskolerne. Der er vidensområder man ikke måler på. Er de velovervejet?

Studie-fremdrifts-reformens konsekvens for de studerende og samfundet generelt. Der er ikke plads til fejl.

Forslag til kommissionen: Rids en kritik af den politiske økonomi op som de bruger, før de går i gang med at tale om uddannelse. Fx forestillingen om konkurrencestat, løn, osv., og kom med et alternativt bud på et analytisk bud på en anden politisk økonomi. Ikke at forveksle med to økonomiske modeller (politisk økonomi er ikke det samme som en økonomisk model).

Besvar henvendelser fra folk som ved noget om og forsker i uddannelse.

Gruppe 7

Ideen er at sammenfatte nogen temaer fra konferencen, der kan sammenskrives i et hæfte

Hvor er VIP'erne i kampen mod og med ledelsen? Jakob blev angrebet for, at de studerende ikke kommer på banen. Men det samme gælder (måske endda endnu mere) også VIP'erne.

Alternativer til resultatstyring:

Når alt bliver kvantificeret, er der to veje: man kan tælle alting i det omfang det kan tælles eller stille spørgsmål ved, om der ikke er en værdi i det, der ikke kan tælles.

Når man forsøger at lave systemkritik, kommer man ikke særligt langt fordi folk er for dumme? Eller fordi de ikke gider den mere langhårede diskussion om, hvorfor ting, der ikke kan tælles også er værdifuldt?

Det må stilles op på en anden måde: Hvordan laver man et tænkende universitet ud af et masseuniversitet? Det gør man ved, at begrebshistorie, mv. (Neppers ord) ... Hvordan udvikler vi studerende, der er kritiske studerende? Ved samtidsdiagnostik. Vil ikke deltage i spare-diskussionen.

Det kan ikke lade sig gøre uden at deltage på de præmisser samtalen udspiller sig på – vi må altså enten udfordrer

Skal medicinere (som eksempel – men i en større sammenhæng 'ikke'-humanister) lave begrebshistorie mv.? Ja, i et vist omfang.

Handler det kun om universiteterne eller om hele uddannelsessektoren? Debatten er på en eller måde to-delt, handler det om at sikre universitetets egen særstatus eller om at sikre uddannelsessektoren som sådan.

Der er forskel på sektoruddannelser og universitetsuddannelser (og ungdomsuddannelser etc.) – men de samme styringsredskaber.

Det humboldtske universitet skal ikke særligt meget på banen – det er snævert til en germanskultur. I stedet må vi se på dannelsen – eller manglen på samme – på alle uddannelser og uddannelsesinstitutioner.

Hvorfor har systemplanlæggere (økonomer, Soc.dem, Venstre) ikke respekt for Ulriks 'omveje'? De har ikke blik for, hvad de mister hvis de lukker omvejene.

Måske fordi systemplanlæggerne ikke tror de mister dannelsen. De overser konsekvenserne af at målstyre på den måde man gør.

Problemet er, at dannelsestænkningen netop ikke kan målstyres.

Men hvis vi så gerne vil tale denne dannelse frem, så fremkommer vi med forskellige ideer – men går alligevel med på, at vi skal målsætte tingene.

Der er to forskellige ting på spil når man taler om NPM og økonomiske styringsmodeller. Når man taler om research development taler man om, hvordan det bidrager til BNP, mens NPM modellerne har andre mål.

Økonomer skal tales til på en måde, så man kan forklare enten a) hvordan dannelse bidrager til BNP eller b) hvorfor det ikke er relevant om dannelse bidrager til BNP, det gør hverken dannelse mere eller mindre relevant.

Ideen om 'kompetencer', der kan måles, har underbygget tendensen til en øget økonomisering. Fra sygeplejerskeuddannelsen: Empatiske kompetencer? Hvordan vil det kunne måles? Skal det måles? Nej.

Esben Lundes indlæg 'vi har skrevet det i formålsparagrafer at alle skal dannes og kunne tænke kritisk så det er undervisere/forskeres ansvar' – men samtidig indfører politikere og ledelser mv. alle mulige strukturer der underkender og umuliggør, at der kan skabes et rum for dannelse og kritik.

Hvilken offentlighed er det vi taler til? Der er mange, der ikke forstår os.

Vi er som land i en tidslomme, hvor NPM stadig reagerer. Hvorfor? – fordi vi er statsligt finansieret. Vi kan ikke sammenligne os med den pengemølle som universiteter i USA fx er en del af. Det betyder at vi i hvert fald mytologisk ser vores universiteter som ligestillede – vi har ikke top og bottom universiteter. Og så kommer vi som land altid for sent. Kompetencer, værdi mv. diskussioner bliver først taget i DK 25 år efter de er udfaset i andre lande.

På trods af forskellen til universiteterne i USA bør vi udnytte best practice – og så har vi et kæmpe problem hvis vi er 25 år bagud hele tiden.

Resultatstyring er ikke nødvendigvis skidt – det kommer an på, hvilken form for resultater der styres efter. Vi skal ikke uddannes til det første job, men til et helt arbejdsliv, med måske 6-7 forskellige job – evt. flere.

'Danfoss'-(og Enhedslisten)modellen: du må kun have et job i 6 år (8 år).

Noget af det et universitet kan lære sine studerende: at læse, skrive og tænke. Det kan bruges hele livet i mange forskellige former.

Et lille forsvar for økonomer: de har blik for at ikke alt kan tælles. Men de bliver politisk bedt om det?

Mennesket er ikke rationelt. – den erkendelse blev der givet Nobelprisen for for et par år siden.

Kan livslang(arbejdsmarkeds)læring erstatte den nuværende styringsmodeller?

Vi kunne måle på: kvalitet af aviser, radioprogrammer, offentlige debatter, mv.

Kvalitetsudvalget: alle uddannelser skal uddanne til både det private og det offentlige arbejdsmarked. De vil splitte BA og Cand uddannelse – evt. lave de sidste til betalingsuddannelser.

Vi har et problem i forhold til resten af befolkningen. Fordi vi ikke kan retfærdiggøre over for befolkningen, hvorfor det ikke er mere ledelse (eller ledelsesfetichisme) der er behov for.

Der er pt. to former to ledelse – helt hierarkisk eller kompetence til selvledelse – begge perverteret.

Vi har massere ledere – men de har ikke noget at lede, for de er styret af alle mulige politiske målstyringsinitiativer.

Man vil have ledere, detailstyring, institutions' frihed', målbare mål, = vi er enige i at der mangler ledelse, men ledelser, der overflødiggør sig selv med målet at stå på mål for den forskning og uddannelse, der laves i en given organisation.

Gruppe 8 - ikke afgivet

Gruppe 9

Vil gerne udtrykke at det har været en yderst vellykket konference.

Universitetet som demokratisk og uden for demokratiet. Det er en spænding.

Kompleksiteten i det samlede videreuddannelsesfelt gør det svært at tale om i singular form.

Hverdagen som mulig vej for analysen; hvordan foregår *hverdagen* på en videreuddannelse? Dialog om noget håndværksmæssigt.

Produktliggørelsen af viden er meget problematisk.

Den ikke-intellektuelle del af universitetslivet fylder rigtig meget.

Rammerne for uddannelsen så vel som for arbejdet er rigtig vigtige; hvem sidder man sammen med, hvilke rum er åbne for studerende og hvordan tages man imod som ny ph.d.-studerende?

Arkitekturen spiller en rolle. Det er bestemt ikke ligegyldigt, hvilke lokaler og fysiske rammer vi stiller til rådighed. RUC's barakker er et negativt eksempel på dette.

Man kunne overveje helt at afskaffe kompendier. Lad de studerende tage omveje, men led dem også uden om sumpen.

Den italienske læders ligegyldighed.

Mange af problemerne, der nævnes her har været i hele uddannelsessektoren i mange år.

Skoleficeringen af uni-studierne. Der tales pludselig om lektielæsning og elever. Det er ofte de studerende selv, der står for dette skred...

Alle kan ikke lære alt. Hvad skal vi med resten? Tal om dem der sorteret fra.

Man er ikke professionsklar efter endt studium. Og hvorfor skulle man overhovedet se det som en kvalitet?

Distinktionen mellem eksklusiv og inklusiv skal meget mere i spil.

Man underkender de ikke-boglige erkendelsesformer. Praxis i centrum.

Mesterlære er en tabt, men enormt brugbar, form.

Folk med erfaringer og deres særlige syn. Muligheder og udfordringer.

Lærerefteruddannelse - er det overhovedet det?

Kæmpe problem, hvis man ikke får lov til omvejen.

Der er meget kaffekop i hverdagen.

Nogle forskere har oplevet otte flytninger på otte år; og så bliver det altså svært at opbygge en god arbejdsform.

De er så vigtigt med gode kollegaer.

En performativ markering af, at det er en fælles arbejdsplads.

På Oxford har de fire måneders fast tilstedeværelse; døgnet rundt. Resten er fri.

Men vi skal ikke bare sige 8-17. Det handler om *kulturen* på uddannelsesstederne. Har man lyst til at være der?

Forskerne har jo en dør.

Kultur hvor det er væsentligt at være der og tale om det.

Det er beskæmmende, når A- og B-hold indstiftes sådan, at nogen har alt den frie forskning mens andre blot står for 'rugbrødsarbejdet', undervisningen og sådan.

Hvordan kan man tænke det kollektivt? Så nogen bevillinger også drypper af på andre? Måske oprettelse af forskerkollektiver? Det skal i hvert fald ikke udelukkende være noget, der skal *administreres* for så ender pengene bare der - i administrationen.

Ændringen af karakterskalaen er undergravende for håbet om det særlige. Selvstændigheden er røget. Karakterskalaen er en katastrofe.

Når man vurderer efter fejl handler man efter *lærerens* sandhedsbillede. Der bliver færre muligheder for noget reelt nyt.

Hvordan kan man overhovedet leve i det?!?

Talentsikringen er galt afmarcheret. Mesterlæren er forsvundet og færre har mulighed for at prikke talenter på skulderen. I stedet centraliseres udvælgelsen til råd og nævn, der så ikke har noget kendskab til de studerende ud over deres ansøgning.

Det er i højere grad studieforberedende.

Hvis ikke vi kan bestemme hvad der er vigtigt; hvordan skal de unge så kunne? Undervisere, forskere, institutionen og kulturen som sådan skal træde mere i karakter.

Jagten på det gode CV arbejder jo direkte afledt af den politiske diskurs, der er i øjeblikket. Og så kan det ikke undre, at mange ikke arbejder fuldtid på deres studier. Ministerierne er fx drevet af gratis arbejdskraft.

Hvorfor skal erhvervslivet have færdige kandidater? De kan vel også uddanne dem selv?

Det næste bliver måske en erhvervsmaster og så en erhvervs-ph.d. Så er kandidatuddannelserne på vej ud. Alternativt kunne det være professionskandidater som modstilling til akademiske kandidater.

4-4 ph.d.-uddannelsen er forfærdelig. Det den ultimative skoleliggørelse.

Gruppe 10

Alternative forslag til udvikling af universiteter og professionshøjskoler. De 8 forslagsstillerne er universitetsstuderende -undervisere -vejledere og ledere.

1. Det viser sig, at det øger studiemotivation -aktivitet og -gennemførelse med forlænget studietid.

Derfor anbefales øget fleksibilitet af studietid og øget fleksibilitet af S.U. mulighederne.

2. Det giver erfaringsmæssigt en indsnævring i kreativ tænkning (innovation) at styre mod ganske nøje, udtænkte og udefra opstillede mål.

Derfor anbefales det at øge den forskningsmæssige frihed.

3. Kvalitet opstår, når motivationen, engagementet, og lysten driver værket. Kvalitet blomstrer, når der er rum for, og tid til forskning og undervisning. Fastansættelser skaber et bedre forsknings- og undervisningsklima end korte deltidsansættelser.

Derfor anbefales det at skabe økonomisk trygge, stabile samfundsmæssige rammer for universiteter og professionshøjskoler – styrkelse af basismidlerne.

4. Et uddannelsesmæssigt højt niveau i samfundet skaber dygtige medarbejdere og høj kvalitet i det offentlige og i det private – samt borgere, der er tolerante og åbne overfor tillid og demokratisk ønskelig sammenhængskraft.

Derfor anbefales det at styrke indsatsen for en høj procentuel universitetsuddannelse af befolkningen, med en jævn fordeling fra alle samfundets ”klasser”.

5. Adskillige undersøgelser peger på, at når der ansættes akademisk uddannet arbejdskraft, så kommer der både værdistigninger og kvalitet i virksomheder på det private arbejdsmarked - og i den offentlige sektor.

Derfor anbefales det at udbrede viden om, at universitetets bredde og dybde samt sandheds- og frihedsdyrkende forskning og undervisning kan bidrage til samfundets overlevelse, både i en snæver økonomisk forstand og i en almen samfundsmæssig forstand.

6. Det er en bred erfaring at tvang til tværfaglighed ikke fører til kvalitet men snarere til civil ulydighed. Hvorimod naturligt opstået tværfaglighed kan føre til international forskning af sublim karakter.

Derfor anbefales det at gøre tværfaglighed til et valg, forskere selv foretager.

Manchetter

Nedenfor er samlet alle manchetter fra de 7 oplægsholdere på konferencen den 5. marts 2014 Universitetsverdenen – om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse.

Lisbeth Verstraete-Hansen

Sproglig mangfoldighed på universitetet

Et af de mange paradokser i universiteternes aktuelle udvikling ligger i de højtprofilerede internationaliseringsstrategier, der oftest opfattes som import/eksport af engelsksprogede individer eller uddannelser. Fremmedsprogsgene er en sjælden gæst i internationaliseringsstrategierne og er af f.eks. Danmarks Forskningspolitiske Råd beskrevet som værende uden global orientering. I dette indlæg vil jeg se på fremmedsprogenes status og udvikling på de videregående uddannelser og argumentere for, at universiteternes bidrag til den ønskede internationalisering ikke kan tænkes uden en bred vifte af fremmedsprog-fag.

Lisbeth Verstraete-Hansen er ph.d i fransk litteraturhistorie og aktuelt ansat som lektor ved CBS. Forskningsinteresser er fransk og frankofone studier, sprogideologer, sprog- og uddannelsespolitik.

Claus Emmeche*Universiteternes ledelsesfetichisme, de akademiske dyder og de to kulturer*

Et spøgelse går igennem den internationale universitetsverden: Troen på at New Public Management, strategisk ledelse og top-design af incitamentstrukturer vil kunne forbedre forskningen. Er der derfor ved at op-stå to forskellige kulturer på de danske universiteter med hver sin tilgang til de akademiske dyder?

Claus Emmeche er lektor i videnskabsteori på Københavns Universitet og deltager i et projekt, der kortlægger humanistisk forskning på universiteter og andre institutioner. Han interesserer sig for videnskaberens normer og metoder og effekten af forskningspolitiske og andre ideologiske strømninger på forskningen.

Jesper Garsdal*Universitetet som 'Gesamtkunstwerk' og plastisk socialitet*

Nogle overvejelser over forholdet imellem kultur, politik og økonomi i globaliseringens tidsalder med særlig henblik på en refleksion over de videregående forsknings- og uddannelsesinstitutioners rolle og udfordringer i fremtidens samfund med afsæt i Joseph Beuys idéer om ”social skulptur”.

Jesper Garsdal, ph.d. i filosofi. Lektor på Professionshøjskolen VIA University College i Aarhus. Akademisk koordinator for Global Dialogue Prize. Har fungeret som ekstern lektor i filosofi, idehistorie og videnskabsteori ved Aalborg Universitet og Aarhus Universitet. Forskningsinteresser verdensfilosofi, religionsfilosofi, interkulturel hermeneutik, dannelsestænkning i et globalt perspektiv og forholdet imellem menneskelig dannelse og politisk-økonomiske processer.

Ulrik Houliind Rasmussen*Nysgerrighedslicens og kultivering af - og ad - omveje*

Dette indlæg kredser om to vigtige motiver, som kan hævdes at være blevet trængt beklageligt i baggrunden i den aktuelle debat om Universitetets og UC'ernes raison d'être, og som jeg vil omtale som hhv. teoretisk nysgerrighedslicens og omvejens legitimitet. Som kulturbåret og -bærende institutioner, er det afgørende, at de videregående uddannelsesinstitutioner ikke underlægges et konstant relevanskontroltryk, men har friheden til at forfølge de overraskelsesfyldte om- og afveje, som er vitale for at finde frem til noget, som man ikke på forhånd vidste, man ville vide.

Ulrik Houliind Rasmussen er cand. mag. i filosofi og ph.d., forsknings- og studieophold i Paris, Marburg, Zürich og Glasgow. Har fungeret som ekstern lektor i filosofi, idehistorie og videnskabsteori ved Aarhus Universitet, CBS, og Københavns Universitet, og har siden 2010 været ansat som lektor på Professionshøjskolen Metropol.

David Budtz Pedersen

Universiteternes rolle i internationalt videnssamarbejde

Uanset om man ser på de mange tværfaglige initiativer eller på internationaliseringen af universiteterne, er samarbejde blevet den altoverskyggende faktor i succesfuld forskning. Facilitering af vidensprocesser og etablering af stærke netværk bliver det næste årtis forsknings- og universitetspolitiske udfordring. Hvordan skaber vi de bedste rammer for samarbejde, og hvordan sikrer vi de rigtige vilkår for fremtidens universiteter?

David Budtz Pedersen er ph.d. i filosofi, postdoc., strategisk rådgiver og forskningsleder for Humanomics: Mapping the Humanities på Københavns Universitet. Han har i en årrække arbejdet med forsknings- og innovationspolitik i Danmark og Europa. Han er forfatter til bogen "Hvordan styres videnssamfundet" (med Jan Faye), Nyt for Samfundsvidenskaberne 2012.

Jakob L. Ruggaard

Kritisk dannelse til en masse studerende

Universiteternes vilkår i samfundet har ændret sig radikalt under S-SF-R regeringen. Både det eksplosivt stigende optag og den tilstræbte erhvervsretning af universitetsuddannelserne stiller universiteterne over for en række nye udfordringer. Hvad er svaret fra de studerende? Vi må gentænke de sociale og faglige værdier, som universiteterne har, og være med til at give uddannelserne højere kvalitet. Vi går ind i debatten med en kritisk bevidsthed og kæmper for social lighed for de studerende, som der bliver flere og flere af.

Jakob Ruggaard er formand for Danske Studerendes Fællesråd, som er landsorganisationen for studerende i Danmark. Han er netop genvalgt og repræsenterer således de danske studerende for andet år. Derudover læser Jakob litteraturhistorie og sociologi ved Aarhus Universitet.

Steen Nepper Larsen*Farvel til den totale kortslutning af uddannelsespolitikken og den økonomiske autisme*

Hverken forskning og tænkning eller undervisning og pædagogik kan reduceres til økonomi eller designes af uddannelsespolitik(ere). Foredraget blotlægger en række af samtidens kortslutninger og misforståelser og revitaliserer en kritisk dannelsestænkning. Der præsenteres også et konkret svar på spørgsmålet: Hvad laver en universitetslærer?

Steen Nepper Larsen er kritiker og lektor på Institut for Uddannelse og Pædagogik, v. Aarhus Universitet, Campus Emdrup, og tilknyttet forskningsprogrammet i Pædagogisk samtidsdiagnostik. Har sammen med Inge Kryger Pedersen redigeret og bidraget til ”Sociologisk leksikon” (2011/2013) og skrevet: ”Dannelse - en samtidskritisk og idéhistorisk revitalisering” (2013). Forskningsinteresser: kritik af den kognitive kapitalisme; dannelsestænkning og uddannelsespolitik; filosofisk og evolutionær antropologi.

Referencer

Konferenceprogram til SOPHIA's konference den 5. marts 2014 Universitetsverdenen – om alternativer til resultatstyring af kvantificeret forskning og uddannelse:

<http://www.sophia-tt.org/da/KonferenceUniversitetsverdenenForside>

Omtale og bestilling af SOPHIA's udgivne bog Universitetsverdenen – flerstemmige visioner:

<http://www.sophia-tt.org/da/Universitetsverdenen>

Den officielle hjemmeside for Udvalg for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser:

<http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/rad-naevn-og-udvalg/kvalitetsudvalget>

Kommissorium for Kvalitetsudvalget, oktober 2013:

http://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2013/kvaliteten-af-de-videregaende-uddannelser-skal-loftes/kommissorium_udvalg-for-kvalitet-og-relevans-i-de-videregaende-uddannelser_regeringen-oktober-2013.pdf

Første analyserapport fra Kvalitetsudvalget Nye Veje - Fremtidens videregående uddannelsessystem:

http://ufm.dk/publikationer/2014/nye-veje/nye_veje_analyserapport_web.pdf

Uddannelses- og forskningsminister, Sofie Carsten Nielsens kronik "Ingen unge må ende som stud. ubrugelig" fra Politiken den 24. september 2014:

<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2404638/ingen-unge-maa-ende-som-studubrugelig/>